

ROZSUDOK
V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Rudolfa Čirča a sudcov JUDr. Daniely Švecovej a JUDr. Ivana Machyniaka v právnej veci žalobkyne **Mgr. V. B.**, bývajúcej v B., proti žalovanému **P. F.**, bývajúcemu v B., za účasti **Slovenskej kancelárie poisťovateľov** so sídlom v Bratislave, Trnavská cesta č. 82, zastúpenej Allianz – Slovenskou poisťovňou, a.s., so sídlom v Bratislave, Dostojevského rad č. 4, ako vedľajšej účastníčky na strane žalovaného, **o mimoriadne zvýšenie bolestného a sťaženia spoločenského uplatnenia vo výške 99 034,06 Eur**, vedenej na Okresnom súde Bratislava V pod sp.zn. 11 C 196/2002, o dovolaní vedľajšej účastníčky proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 26. apríla 2012 sp.zn. 9 Co 147/11 takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **z a m i e t a**.

Žalobkyni sa náhrada trov dovolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e

Žalobou podanou na Okresnom súde Bratislava V 28. novembra 2002 sa žalobkyňa domáhala voči žalovanému náhrady škody za úraz, ktorý utrpela 14. júna 2001 pri dopravnej nehode zavinennej žalovaným. Náhradu škody si uplatnila vo forme bolestného a sťaženia spoločenského uplatnenia, a to vo výške 45-násobku sumy zodpovedajúcej základnému bodovému hodnoteniu bolestného a sťaženia spoločenského uplatnenia, t.j. v sume

99 034,06 Eur (pôvodne bývalých 2 983 500 Sk), s poukazom na dôvody hodné osobitného zreteľa v zmysle § 7 ods. 3 vyhlášky č. 32/1965 Zb. o odškodňovaní bolesti a sťaženia spoločenského uplatnenia v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“).

Okresný súd Bratislava V (ďalej aj „súd prvého stupňa“ alebo „prvostupňový súd“) rozsudkom z 15. novembra 2010 č.k. 11 C 196/02-182 uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobkyni sumu 5 586,54 Eur a náhradu trov konania 1 943,62 Eur do rúk jej právneho zástupcu, to všetko do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Vo zvyšku žalobu zamietol a zároveň rozhodol, že žalovaný je povinný zaplatiť na účet súdu náhradu trov štátu 735,04 Eur a súdny poplatok 279 Eur, a to tiež do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Priznanie náhrady za bolestné považoval za primerané do výšky 5-násobku sumy zodpovedajúcej základnému počtu bodov, ktorým bolo bolestné ohodnotené v znaleckom posudku, t.j. v sume 4 849,63 Eur (po odpočítaní už vyplatenej náhrady), prihliadajúc na celkovú bolestivosť a psychické útrapy žalobkyne pri liečení a počas rehabilitácie. Nárok na náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia uznal za dôvodný len do výšky náhrady zodpovedajúcej základnému bodovému hodnoteniu po odpočítaní už vyplatenej náhrady, t.j. v sume 736,90 Eur (keď celková náhrada predstavovala sumu 1000 bodov x 60 Sk = 60 000 Sk, t.j. 1991,64 Eur, a už vyplatená náhrada sumu 1 254,73 Eur). V časti mimoriadneho zvýšenia tento nárok nepovažoval za opodstatnený poukazujúc na to, že u žalobkyne nešlo o výnimočný prípad hodný osobitného zreteľa, pretože jej predúrazové aktivity neboli mimoriadne.

Krajský súd v Bratislave (ďalej aj „odvolací súd“) na odvolanie žalobkyne rozsudkom z 26. apríla 2012 sp.zn. 9 Co 147/11 rozsudok súdu prvého stupňa v odvolaní napadnutej zamietajúcej časti zmenil tak, že uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobkyni sumu 17 924,71 Eur z titulu mimoriadneho zvýšenia náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia, a to do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Vo zvyšnej odvolaní napadnutej zamietajúcej časti prvostupňový rozsudok potvrdil. Zároveň rozhodol o povinnosti žalovaného zaplatiť žalobkyni náhradu trov konania spolu vo výške 5 261,90 Eur do rúk jej zástupcu, do troch dní od právoplatnosti rozsudku a uložil mu aj povinnosť zaplatiť v rovnakej lehote na účet súdu prvého stupňa súdny poplatok 1 410,50 Eur. Na rozdiel od prvostupňového súdu dospel po zopakovaní a doplnení dokazovania k záveru, že u žalobkyne sú dané dôvody hodné osobitného zreteľa na mimoriadne zvýšenie odškodnenia za sťaženie spoločenského uplatnenia v zmysle § 7 ods. 3 vyhlášky, pretože je potrebné vziať do úvahy, že utrpela úraz

v produktívnom veku (51 rokov), a aj keď sa pred poškodením zdravia nevenovala mimoriadne aktívne politickej, športovej a kultúrnej činnosti, stratila následkom úrazu možnosť plnohodnotne pracovať, venovať sa rodine a zúčastňovať sa bežných športových, spoločenských a kultúrnych akcií. Za primerané považoval zvýšenie tejto náhrady na 10-násobok sumy zodpovedajúcej základnému bodovému hodnoteniu. Žalobkyni preto prisúdil rozdiel medzi touto sumou 19 916,35 Eur (bývalých 600 000 Sk) a už priznanou náhradou 1 991,64 Eur (bývalých 60 000 Sk), t.j. sumu 17 924,71 Eur.

Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podala dovolanie vedľajšia účastníčka. Žiadala, aby dovolací súd rozsudok odvolacieho súdu v dovolaní napadnutom vyhovujúcim výroku zrušil a vec vrátil odvolaciemu súdu na ďalšie konanie. Dovolanie odôvodnila nesprávnym právnym posúdením veci týmto súdom namietajúc, že zvýšenie náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia v zmysle § 7 ods. 3 vyhlášky prichádza do úvahy len celkom výnimočne, keď poškodený bol mimoriadne aktívny ako politický alebo verejný činiteľ, športovec, prípadne umelec, pričom u žalobkyne o takýto prípad nešlo.

Žalobkyňa ani žalovaný sa k podanému dovolaniu písomne nevyjadrili.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „dovolací súd“) po zistení, že dovolanie bolo podané proti právoplatnému rozsudku odvolacieho súdu oprávnenou osobou v zákonnej lehote (§ 240 ods. 1 O.s.p.) a že ide v napadnutej časti o rozsudok, proti ktorému je prípustné (§ 238 ods. 1 O.s.p.), preskúmal tento rozsudok ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, a dospel k záveru, že dovolanie vedľajšej účastníčky nie je dôvodné.

Dovolací súd predovšetkým z úradnej povinnosti skúmal existenciu väd konania taxatívne vymedzených v ustanovení § 237 O.s.p. a iných väd, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Zistil, že z obsahu spisu žiadne takéto vady nevyplývajú.

Následne sa preto zaoberal správnosťou napadnutého rozsudku z hľadiska uplatneného dovolacieho dôvodu, t.j. či rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci.

Nesprávnym právnym posúdením veci treba rozumieť nesprávnu aplikáciu hmotného práva na zistený skutkový stav alebo jeho nesprávny výklad, ktorý má za následok nesprávne

rozhodnutie. V rámci dovolacieho dôvodu, ktorým je nesprávne právne posúdenie veci, dovolací súd skúma, či zistený skutkový stav umožňoval, resp. neumožňoval právny záver, ku ktorému dospel odvolací súd.

V preskúmvanej veci bolo dovolaním spochybnené právne posúdenie veci odvolacím súdom v otázke existencie dôvodov hodných osobitného zreteľa pre mimoriadne zvýšenie odškodnenia za sťaženie spoločenského uplatnenia spôsobené trvalými následkami poškodenia zdravia žalobkyne. Podľa názoru dovolacieho súdu riešenie tejto otázky odvolacím súdom bolo správne.

Z obsahu spisu je zrejmé, že odvolací súd sa ani po zopakovaní a doplnení dokazovania prakticky neodchýlil od skutkového stavu zisteného súdom prvého stupňa, ale dôsledne z neho vychádzal. Správne aplikoval na daný prípad vyhlášku, platnú v čase poškodenia zdravia a ustálenia zdravotného stavu žalobkyne, a správne interpretoval ustanovenie § 7 ods. 3 tohto právneho predpisu.

V prejednávanej veci bolo zo skutkového hľadiska zistené, že utrpené zranenie zanechalo u žalobkyne trvalé následky spočívajúce vo vážnych duševných poruchách, v obmedzení pohyblivosti pravého kolena stredne ťažkého stupňa, v nestabilite pravého kolena, v čiastočnej obrne ihlicového nervu, vo výraznom vybočení pravého kolena, v poruchách krvného a lymfatického obehu pravého predkolenia, v keloidných jazvách na pravej dolnej končatine a v obmedzení pohyblivosti bedrovej chrbtice s príznakmi koreňového dráždenia ľahkého stupňa na základe skrátenia pravej dolnej končatiny. Ďalej bolo zistené, že žalobkyňa utrpela úraz ako 51 ročná, že v dobe pred úrazom bola spoločensky aktívna, ako učiteľka matematiky a fyziky na základnej škole si neustále zvyšovala svoju kvalifikáciu, zapájala sa do rôznych súťaží i ako spoluautorka, externe doučovala v prípravných kurzoch matematiky, navštevovala rôzne spoločenské podujatia, absolvovala dovolenky, lyžovala, pomáhala rodičom a starala sa o maloletého syna.

Právny záver odvolacieho súdu o tom, že v danej veci sa jedná o prípad hodný osobitného zreteľa, ako výsledok jeho úvahy vychádzajúcej z vyššie uvedených skutkových zistení, dovolací súd nemal dôvod spochybníť. Úvahy odvolacieho súdu neboli totiž zjavne neprimerané, ale naopak zodpovedali zisteným skutočnostiam. Z hľadiska výšky priznanej náhrady nemožno spochybníť ani jeho záver o opodstatnenosti jej zvýšenia na desaťnásobok

sumy zodpovedajúcej bodovému hodnoteniu určeného znalcom. Práve nezvýšenie tejto náhrady, t.j. jej priznanie len vo výške 1 991,64 Eur, by znamenalo zjavnú neproporcionalitu v porovnaní s utrpenými následkami poškodenia zdravia. Dovolací súd sa so skutkovými a právnymi závermi odvolacieho súdu stotožňuje a v podrobnostiach na ne poukazuje.

V súvislosti so správnou interpretáciou ustanovenia § 7 ods. 3 vyhlášky považuje za potrebné poznamenať, že v zmysle čl. 152 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky výklad a uplatňovanie ústavných zákonov, zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov musí byť v súlade s touto ústavou. Moderným ústavným nepísaným pravidlom je princíp proporcionality (primeranosti) patriaci medzi všeobecné zásady právne, ktoré síce nie sú v právnych predpisoch výslovne obsiahnuté, no v európskej právnej kultúre sa bezo zvyšku uplatňujú. V prípade zodpovednosti za škodu na zdraví uplatnenie tohto princípu znamená, že výška priznanej náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia musí byť proporcionálna vo vzťahu k utrpeným trvalým následkom poškodenia zdravia (porovnaj nález Ústavného súdu Českej republiky III. ÚS 350/03 z 29. októbra 2005 (dostupný na www.usoud.cz).

Ustanovenie § 7 ods. 3 vyhlášky č. 32/1965 Zb. vyhlášky treba preto vykladať tak, že umožňuje zvýšenie odškodnenia nad stanovené najvyššie výmery aj v prípadoch, v ktorých to so zreteľom na konkrétne okolnosti vyžaduje zachovanie primeranosti medzi priznanou náhradou a následkami poškodenia zdravia.

So zreteľom na uvedené dovolací súd dovolanie vedľajšej účastníčky smerujúce proti správne mu rozsudku odvolacieho súdu zamietol (§ 243b ods. 1 O.s.p.).

Úspešnej žalobkyni náhradu trov dovolacieho konania nepriznal, pretože jej v súvislosti s ním žiadne nevznikli.

Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3:0.

Poučenie : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 29. januára 2014

JUDr. Rudolf Čirč, v.r.

predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Dagmar Falbová